

'Een sterke overheid is een pragmatische overheid'

Interview met Sjoerd van het Erve
*Directeur Weener XL,
 werk-ontwikkelbedrijf gemeente
 's-Hertogenbosch*

Sjoerd van het Erve is fan van het boerenverstand. 'Dat is wat een overheid sterk maakt. Helaas zie ik dat in de publieke sector te weinig terug', zegt de Bossche directeur van Weener XL. Een pleidooi voor meer bedrijfsmatig pragmatisme.

Weener XL is het werk-ontwikkelbedrijf van de gemeente 's-Hertogenbosch, een fusie van de sociale werkvoorziening en de sociale dienst. Sjoerd zwaait er nu zeven jaar de scepter. In zijn functie heeft hij te maken met de meest kwetsbare mensen uit de Bossche samenleving. Een samenleving die bovendien te maken heeft met tal van ontwikkelingen. 'Er komt veel op ons af: digitalisering, enorme krapte op de arbeidsmarkt, het duurzaamheidsvraagstuk. Wat we in die vraagstukken nodig hebben, écht nodig hebben, is een sterke overheid. Regie vanuit het Rijk. Daarmee bedoel ik niet dat we terug moeten naar meer centraal, maar dat we toe moeten naar een betere rolverdeling tussen centraal en

decentraal. Het Rijk stelt de goede kaders, lokaal vul je het in. Het voorkomt dat er in het land grote verschillen tussen gemeenten ontstaan. Dat is de afgelopen jaren onder alle decentralisaties wel gebeurd.' Lachend: 'Ik heb lang gedacht: als wij maar het goede voorbeeld geven, dan volgt de rest vanzelf. Maar ik zie het op veel plekken misgaan. In kleine gemeenten omdat de schaalgrootte ontoereikend is en in grote gemeenten omdat de afstand tot de uitvoering te groot is.'

De beste dienstverlening

Wat zou helpen is als gemeenten hun rol als dienstverlener beter invullen en het Rijk zorgt voor een werkend systeem dat goed aansluit bij hoe de dingen in de praktijk gaan. 'De insteek is nu te vaak politiek. Een bestuurder in the picture is fijn, maar wat je vooral wil is de best mogelijke dienstverlening voor de burger. Dan moet je dus je beleid daar ondersteunend aan maken en niet beleid ontwikkelen op basis van wensdenken en idealisme. >

vervolg

In Den Bosch doen we dat heel bewust. Maar op veel plekken is de dienstverlening in het geding omdat andere zaken er voorrang krijgen. Dan wordt er ergens gepronkt met een experiment of een pilot terwijl de gemeente er feitelijk niets mee bereikt. Of de beleidsmedewerker bedenkt een plan dat na een jaar nog niet het gewenste resultaat geeft en dan wordt de stekker er uitgetrokken'. Ja maar wacht eens, een goed plan rendeert vaak pas in jaar drie. Daar moet je je wel bewust van zijn. Als ik dat zie, denk ik: er mag wel iets meer ondernemerschap in de publieke sector komen.'

Daarmee bedoelt Sjoerd niet het maken van winst, maar een meer bedrijfsmatig pragmatisme dat helpt om vraagstukken op de juiste manier

te benaderen. Want dat is wat volgens Sjoerd ontbreekt. 'De boerenlogica is er op veel plekken niet meer. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van wetenschappelijke en bedrijfsmatige kennis.'

Evidence based werken

Sjoerd probeert die kennis er in Den Bosch wel in te krijgen. 'Wij gaan hier evidence based aan het werk. We doen veel met onderzoek en zorgen ook voor de juiste conclusies daaruit. Dat helpt om een infrastructuur neer te zetten die werkt. Ik vind sowieso: pas als de basis staat, kun je aan de slag met pilots en experimenten. Dat zie ik nog te vaak andersom. En dat helpt dan weer niet om de lange lijn vast te houden. Ik zeg weleens: Zorg dat de kolen van je barbecue blijven branden in plaats van steeds weer een nieuw aanmaakblokje in het vuur te gooien. >

Vervolg

Lange-termijnperspectief

Een consistente lijn vasthouden is een ander stokpaardje van Sjoerd. 'Dat is mijn rol', zegt hij eenvoudigweg. 'Ik moet het lange-termijnperspectief bewaken. Als ik ergens binnenkom waar er veel te doen is, neem ik de tijd om de koers te bepalen. Zo heb ik het destijds gedaan toen ik binnenkwam bij Weener Groep, het voormalige SW-bedrijf van de gemeente 's-Hertogenbosch. Ik heb alle SW-bedrijven in Brabant uitvoerig bezocht. Niet alleen een kop koffie gedronken, maar echt meegelopen. Pas na zo'n zeven maanden heb ik

met mijn MT bepaald waar we gas op gingen geven. En dat deden we vervolgens ook, met focus en daadkracht. Ik durf te zeggen dat dat gewerkt heeft.'

Sjoerd is trots op de organisatie die er nu staat. 'Ik probeer daarin echt mijn ideeën van een sterke overheid samen te brengen: het pragmatisme, een consistente lijn, het langere-termijnperspectief, de logica, de wetenschap en de innovatie. Doordat we dat met een groep kneitergoede en diverse collega's doen, werkt het hier. De kern van dit werk is bij iedereen van Weener XL zichtbaar: je moet het in je buik voelen, maar met je kop doen.'